

Jak skutecznie integrować Polaków i cudzoziemców w polskiej szkole

prowadzenie: Zuzanna Rejmer

---

organizator:

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

Masz
Głos

Zuzanna Rejmer

---

psycholożka międzykulturowa, psychoterapeutka w trakcie certyfikacji, trenerka i doradczyni w zakresie umiejętności społecznych i kompetencji międzykulturowych. Od 2004 roku pracuje z osobami odmiennymi kulturowo w tym młodymi imigrantami i uchodźcami, od 2008 roku związana z Fundacją Polskie Forum Migracyjne.

Na co dzień prowadzi szkolenia i konsultacje oraz realizuje projekty wspierające integrację uczniów cudzoziemskich w polskich szkołach. Wspiera rodziny wielojęzyczne w korzystaniu z potencjału rodzimych języków. Prowadzi warsztaty i konsultacje indywidualne dla rodziców, dzieci i osób dorosłych. Wpiera Polaków mieszkający za granicą w radzeniu sobie z wyzwaniami życia między kulturami i językami. Szkoli osoby pracujące z cudzoziemcami (m. in. doradców zawodowych, nauczycieli, psychologów). Superwizuje pracę asystentów międzykulturowych pracujących w szkołach.

Autorka i współautorka publikacji służących rozwojowi kompetencji międzykulturowych pracowników oświaty m.in. poradnika „Inny w polskiej szkole. Poradnik dla nauczycieli pracujących z uczniami cudzoziemskimi”, czy poradnika „Podejście wielokulturowe w doradztwie zawodowym.”

Czy zajmiemy się dzisiaj?

- Wybuch wojny w Ukrainie – nowe zadania dla polskiej szkoły i dla lokalnych społeczności.
- Edukacja dla wielokulturowości i edukacja dla międzykulturowości.
- Być uchodźcą – jaką strategię wybrać?
- Procesy grupowe na styku kultur – jakie są i jak nimi zarządzać, by wspierać integrację w klasie wielokulturowej?
- Model edukacji międzykulturowej WISE.
- Sposoby wykorzystania modelu WISE i innych form edukacji poza lekcjami.

Wybuch wojny w Ukrainie – nowe zadania dla polskiej szkoły i lokalnych społeczności

---

- Zaopiekowanie młodych uchodźców i innych dzieci migrujących – wsparcie emocjonalne i edukacyjne.
- Praca z uczniami polskimi i z dziećmi z sąsiedztwa.
- Integracja – z zespołem klasowym i z lokalnym środowiskiem.

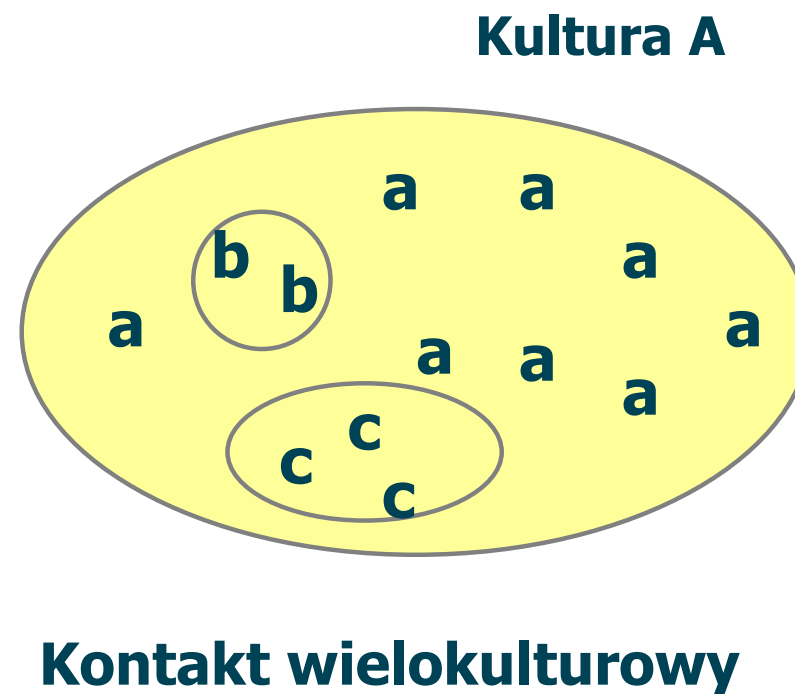
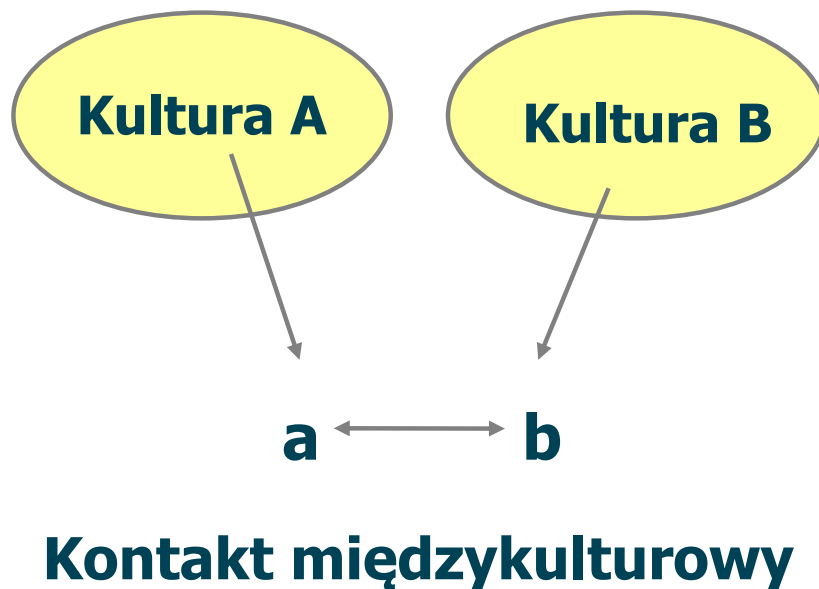
Edukacja dla wielokulturowości vs. międzykulturowości

Edukacja dla wielokulturowości vs. międzykulturowości

	Czy chcesz zachować swoje wartości i normy kulturowe?		
Czy chcesz przyjąć wartości i normy kulturowe kraju goszczącego?		TAK	NIE
	TAK		
	NIE		

Strategie akulturacyjne (Model Berry'ego)

Jak odpowiesz na te pytania?

Strategie akulturacyjne (Model Berry'ego)

	Czy chcesz zachować swoje wartości i normy kulturowe?		
Czy chcesz przyjąć wartości i normy kulturowe kraju goszczącego?		TAK	NIE
	TAK	INTEGRACJA	ASYMILACJA
	NIE	SEPARACJA	MARGINALIZACJA

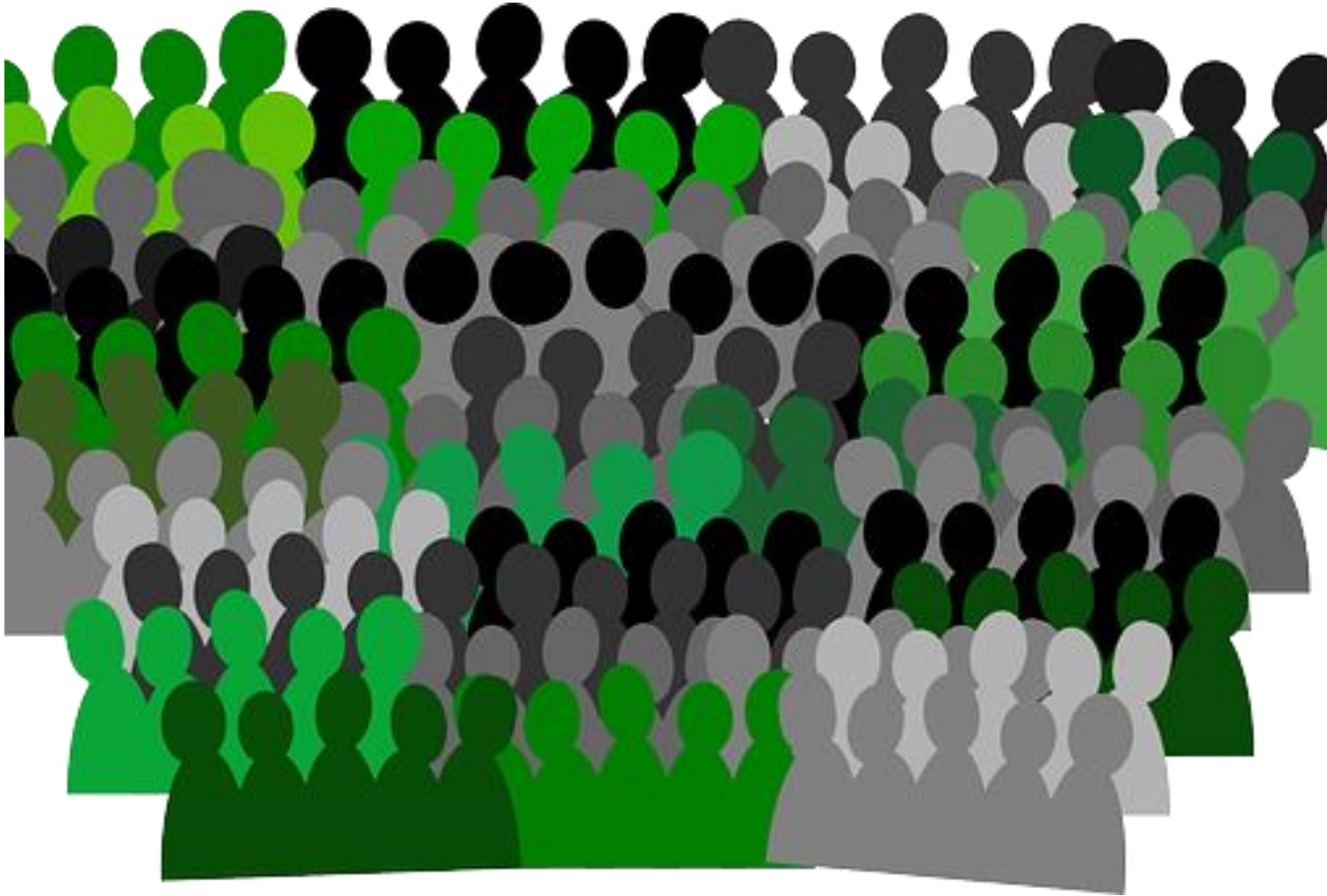

Procesy grupowe i międzygrupowe w relacjach międzykulturowych

- **Grupy minimalne**
(Tajfel i współpracownicy)
- **Stronniczość wobec grupy własnej**
(Tajfel)
- **Jednorodność grupy obcej**
(Linville, Fisher, Salovey, 1989;
Quattrone, 1986)
- **Podstawowy błąd atrybucji**
(Lee Ross)

Role i zadania nauczyciela w klasie wielokulturowej

- Rola nauczyciela i jego relacja z uczniem zmienia się wraz z upływem czasu.
- Na nauczycielu spoczywa większa odpowiedzialność za poprawną komunikację między nim i uczniami, jak też między samymi uczniami.

Role i zadania nauczyciela w klasie wielokulturowej

Facylitator, czyli „ułatwiacz” ...

Warto, by nauczyciel tak aranżował pracę klasy i poszczególnych dzieci, aby:

- wzmacniać w dzieciach pozytywne postawy
- inicjować i ułatwiać kontakt międzykulturowy.

Jak wzmocnić integrację, budować zrozumienie i szacunek

Twórz okazję do poznania się!

Najlepiej, gdy towarzyszą temu:

- jednakowy status,
- wspólny cel,
- przyjacielska i nieformalna atmosfera,
- społeczne normy tolerancji i akceptacji,
- wchodzenie w kontakt z jak największą ilością przedstawicieli grup/y „Innych”.

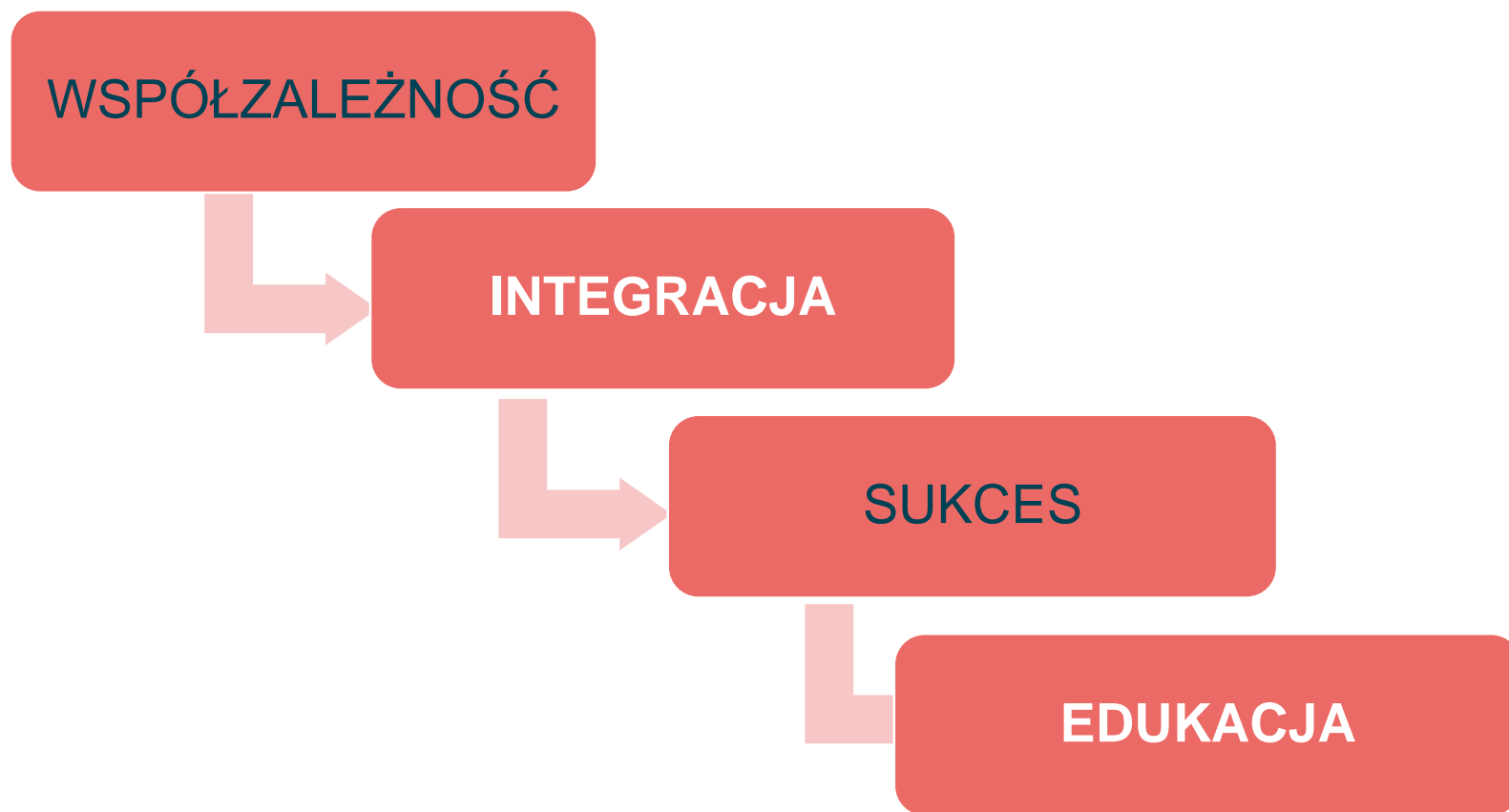
Model Edukacji Międzykulturowej - WISE

WISE, czyli...

Model WISE – jak sprawić, żeby współpraca naprawdę integrowała

---

Zasady:

- Klasa pracuje w różnorodnych kulturowo i językowo podgrupach.
- Punkty za wykonanie zadania.
- Punkty za współpracę w grupie.
- Punkty za współpracę między grupami.

Zadania:

Budujące współzależność np. część polecenia w innym języku, część zadania wymaga wiedzy z innej kultury.

Rezultaty:

- Uczniowie zauważają, że więcej zyskują dzięki współpracy.
- Zależy im na obecności „innego” w grupie.
- Uczniowie nawiązują więcej pozytywnych relacji i poznają się lepiej.

Kim są ci ludzie? Z jakich krajów pochodzą?

1.

2.

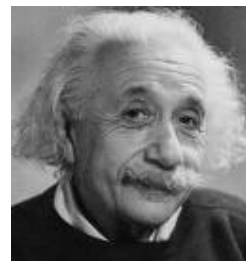
3.

4.

5.

Co ich wszystkich łączy?

Kim są ci ludzie? Z jakich krajów pochodzą?

1.

Adam Mickiewicz
Polska

2.

Maria Curie-Skłodowska
Polska

3.

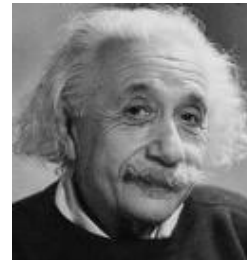
Dzohar Dudajew
Czeczenia

4.

Makka Sagaipowa
Czeczenia

5.

Albert Einstein
Niemcy

Co ich wszystkich łączy? **Zostali uchodźcami**

Materiał z lekcji – klasa III – nauczanie zintegrowane

Zwierzęta животные	Cechy wyglądu	Cechy charakteru
слоны		
жираф		

Połączcie ze sobą słowa

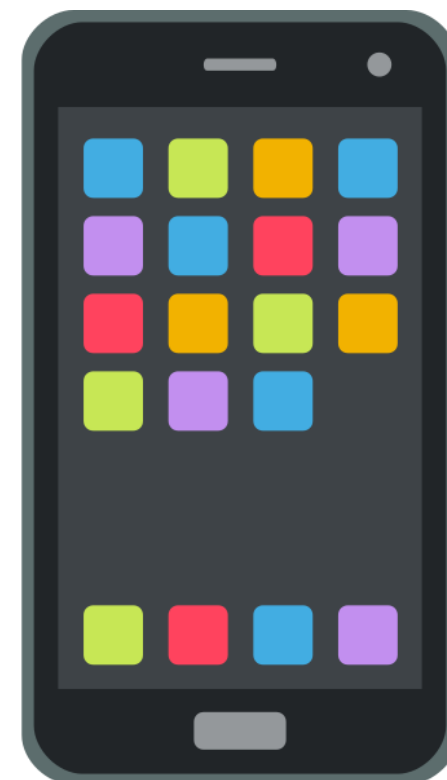
---

không	dzień dobry
cám ơn	dobranoc
xin / xin mời / làm ơn	nie
chào	proszę
tạm biệt	do widzenia
chào buổi tối	tak
chúc ngủ ngon	dziękuję
có	dobry wieczór

WISE w edukacji zdalnej

Zapraszam do zadania! 😊

Sposoby wykorzystania modelu WISE poza szkołą

???

Baza wiedzy

---

www.forummigracyjne.org – materiały dla nauczycieli

<https://ceo.org.pl> – Centrum Edukacji Obywatelskiej

---

www.maszglos.pl

<https://www.facebook.com/maszglos/>